НА 35 2/4
Н К-Тат. -Не 1-15

QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA

№ 2
1935

Çumle memleketlernin proletarlarь, birleşiniz

QADЬNLAR SOTSIALIZM JOLЬNDA!

VKP (в) QRЬM OBLAST KOMITETININ ORGANЬ. NEŞR ETKEN QRЬM DEVLET NEŞRIJATЬ.

№ 2

AJDA BIR KERE CЬQQAN IŞCI KOLXOZNIK QADЬNLAR ƵURNALЬ.

QЬZЬL ORDUNЬN 17 JЬLLЬQЬ

Işci kojly Qьzьl ordusь, proletar devletinin silalь quveti olaraq, 23 fevral'de өzinin 17 jьllьq вajramьnь japa.

V. I. Lenin, proletariatnьn bojevoj quvetini silalandьruvnь ve teşkilatlandьruvnь her vaqьt en myhim vazifelerden saja edi.

Qьzьl ordunь вizim partijamьz qurdь. Вyjyk Oktaвr revolytsijasь jenyvinin teşkilatçьsь olqan Leninnin doqrudan-doqru joвaşcьlьqь altьnda вytyn partijanьn qajreti sajesinde ve jalьnьz partija ve dynja proletariatnьn rehberi Stalin arqadaşnьn fedakar calьşuvь sajesinde, вizim işci-kojly Qьzьl ordumьz, xalqnьn doqmuş ordusь ve dynjada jenilmez ordu oldь.

Bizim Qьzьl ordumьz proletar revolytsijasьnьn evladь ve onьn pek saq (kozetiçisi) casovojь dьr. Bu xususda вizge jaqьnda вitken Bytyn sojuz sovetlerinin VII sjezdi tekrar xatьrlattь.

Qьzьl ordu өzinin XVII jьllьqь вajramьnь, sovetler sojuzьnьn işci sьnьfь, Lenin partijasьnьn ve partijanьn rehberi Stalinnin jolвaşcьlьqь altьnda, sotsialistik japьcьlьqta вyjyk-вyjyk muvafaqijetler elde etken momentinde qarşьlaj.

Memleketimiznin jyzi tanьlmajcaq dereçede denişildi. O industrial' memleket oldь. Bu vaqьtqa qadar korylmegen dereçede onьn qorcalav quveti qavileşti. Ve onьn şanlь ve jenilmez işci-kojly Qьzьl ordusь вu vaqьtqa qadar korylmegen dereçede quvetli ve qavij oldь.

Qьzьl ordunьn janь doqup ve çenklerde pişkinleşip вaşlaqan seneleri ve xozajstvanьn jьqьntьlьqь cekilmez dereçede aqьr вir şarait icinde, вu jaş ordunьn qolьnen icki ve tьşqь mel'un duşmanlarnь, Kolcak, Judenic, Denikin ve Vrangel kiвi вejaz gvardija general ve admirallardan вaşlap, qarp ve şarqtan huçum etken вytyn dynja hajdutlarьna qadar вytyninin hesapsьz huçumlerini def etmege meçвur olqanьmьz daha aqьldan cьqmaj. Biz o vaqьttan daha jeniçiler olьp cьqtьq.

Qьzьl ordu. graƶdan çenkleri zamanьnda, вejaz gvardija ordularьnь tarumar etti, вejaz pol'aklarnen çenkte qazandь, SSSR territorijasьndan coqtan-coq interventlerni quvьp cьqardь, sajьsь вilinmegen miqdarda coq ufaq ve вyjyk вandit şajkalarьnь da daqьttь ki, вular вejaz gvardija ve interventlerinin regul'ar armijalarьnь вozqan son, sovet respuвlikalarьnьn sul'hь jaşajьşьna jьllarça ajaq caldь ve dezorganizlediler.

Vladimir Il'ic Leninnin Qьzьl ordunь qavileştiryv haqqьnda etken vasijetleri, graƶdan çenkinden son вizge jol kosteriçi вir jьldьz oldь, ki вularnь partija ve вytyn dynja proletariatьnьn rehberi **Stalin** arqadaşnьn jolвaşcьlьqь altьnda hic вir mejilsiz өmyrge kecirilip keldiler. Ve вizim graƶdan çenkinde jeniçiler olqanьmьz şunьn icyn ki, вizim armijamьz haqiqij işci-kojlylernin armijasь edi. O kureşni kimge qarşь alьp вarqanьnь вile, armijanьn вaşьnda вol'şeviklernin demir partijasь ve V. I. Leninnin ve I. V. Stalin kiвi epoxamьznьn (devrimiznin) en вyjyk strategleri turqanьnь, armijamьznьn Frunze, Voroşilov, Budjonnьj, Tuxacevskij, Blyxer, Jakir, Capajev ve daha coq qahraman revolytsionerleri kiвi talantlь polkovodetslarь olqanьnь, ve вizim armijamьzqa jalьnьz өz memleketimiznin işci kojlyleri degil de, kapitalist memleketlerinin keniş emekdarlarь kutlesinin qol tutqanьnь вile ediler.

Kapitalist memleketlerinin hic вir armijasь вu xususijetke malik degil ve hem olamazlar.

Stalin ve Voroşilov arqadaşlar.

Ve bizim Qьzьl ordumьz bu өzinin revolytsion xususijetini her kun ve her jьl qat-qat arttьrmaqtadьr.

Sovetler sojuzь, өzinin jaşap kelgen jьllarь boyьnça devamlь surette ve tyrlenmej өzinin qatij sul'h sijasetini alьp bardь. Biz kapitalistik memleketlernin ekserisinen diplomatik dogovorlar japmaq jolьnen sul'h jolьnь qorcalav ooqrunda byjyk muvafaqijetler elde ettik:

„Sul'hij sijasetnin jenmesi memleketimiznin mutlaqa bejnelxalq imperializminin kolonija parcasьna cevirmege alьp baraçaq bytyn opportunistlernin, xususan saq opportunistlernin sijasij linijasьna qarşь başьnda Stalin arqadaş oloan VKP(b) Merkezij komitetinin jolbaşcьlьqь altьnda partijamьznьn Lenin general jolьnь mejilsizçe өmyrge tatbiq etyv netiçesidir demektir". (Voroşilov).

Sul'hij sijasetnin jenyvi demek acьqtan-acьq kontr-revolytsionerlerge cevirilgen ve hareketleri faşist kureşi şekline qadar baroan kontr-revolytsioner Trotskij ve Zinovjev oppozitsijasьna qarşь qattь kureş alьp baruv netiçesi demektir.

Olar bizim mel'un duşmanlarьmьzoa işci sьnьfьnьn menfaatьnь satmaq jolьna mindiler.

Bytyn sojuz sovetlernin VII sjezdi dөrt senede oloan birinçi beşjьllьqnьn ve ekinçi beşjьllьqnьn ekinçi senesinin muvafaqijetlernen içra olьnoanьnьn jekunini cekti.

Başьnda **Stalin** arqadaş oloan Merkezij komitetnin jolbaşcьlьqь altьnda, bytyn xalq xozajstvasьnьn rekonstruktsijasь icyn kerek, en ileri өz texnikij bazamьznь mejdanoa ketirilyv vazifesi muvafaqijetnen içra olundь.

Biz, memleketni qorcalamaq icyn kerek oloan miqdarda kureş vastasь texnikasьnь japa bileçek sanajь bazasь mejdanoa ketirdik, ve bu jolnen bizim Qьzьl ordunь, dynja imperializmasьna qarşь kureş icyn kunimiznin texnikasьnen silaladьq.

Өzinin jьl dөnymine bizim Qьzьl ordumьz harbij ve sijasij hazьrlьqnьn bytyn oblastlarьnda byjyk muvafaqijetlernen kele. O haqiqij jьqьlmaz bir quvet sevijesine qadar østi. Өzinin texnikij teçhizatь ve silalьlьqь çehetinden bu kunki kapitalist armijasьnьn hic birine jol taşlamaj.

„Partijanьn XVII sijezdinin qararlarь ve **Stalin** arqadaşnьn dokladь, Qьzьl Ordu ve onьn partija teşkilatь ve bytyn partijasьz Qьzьl ordu ve nacal'nikler erkanь massasь icyn son seneler icinde өmyrge kecirilgen esas direktivalarь olьp keldi".

(Tuxacevskij).

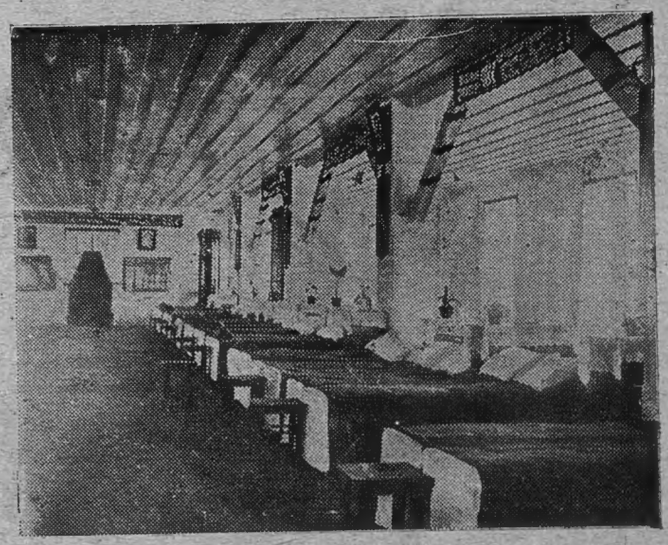

Qьzьl askerler medenij jaşajlar.

Qьzьl askerler pulemjotnьn texnikasьnь ogreneler.

Qьzьl askerler sijasij derste.

Bizim armijamьznьn 45,5%-ni işciler teşkil ete. Onьn kojly erkanь icinde ise 90%-ti kolxozniklerdir. Qьzьl ordunьn sijasij ve axlaqij turmьşь jьl-jьldan qavileşe ve şimdi ise hic bir vaqьt olmaqan dereçede qavijdir. Partija ve komsomol tabaqasь 49,3% teşkil ete. Texnikij teçhizat çehetinden bizim Qьzьl ordu dynjanьn en ileri armijasьdьr. Aviatsija, sovetlernin VI sijezdinden bu kunge kelgenge qadar 330% østi. Işci kojly Qьzьl ordusьnьn sajьsь bizim sьnьrlarьmьznьn qorcalanuvьnьn janь şaraitьnь bermesi icyn 600 binden 940 binge qadar arttьrьldь. SSSR-nin harbij masraflarь, umumij devlet budzetinin jalьnьz 10%-tini teşkil ete ki, ajnь zamanda Japonjada 46,5%, Pol'şada 40%-ke ve ilaxirege qadar bara. Lakin bizni elde etken muvafaqijetlerimiz rahatlap olamaz. Bizim vazifemiz—elde etilgen texnikanь ve onьn quvetinden 100% fajdalanmaqtьr.

Bizim işci kojly Qьzьl ordusь quvetlidir. Onьn sijasij quveti ve onьn revolytsion kuci jenilmezdir. Sovet hakimijeti ve SSSR xalqlarьnьn sevimli vozdь Stalin arqadaş vatanьmьznь apansьzdan olaçaq huçumden qorcalamaq ve huçumden qorcalamaqa hazьr olmaq icyn kerek bytyn tedbirlerni kordiler.

Qьzьl ordu øz quvetini bekitmeknen beraber, sotsializm quruçulьqь işinde aktiv surette

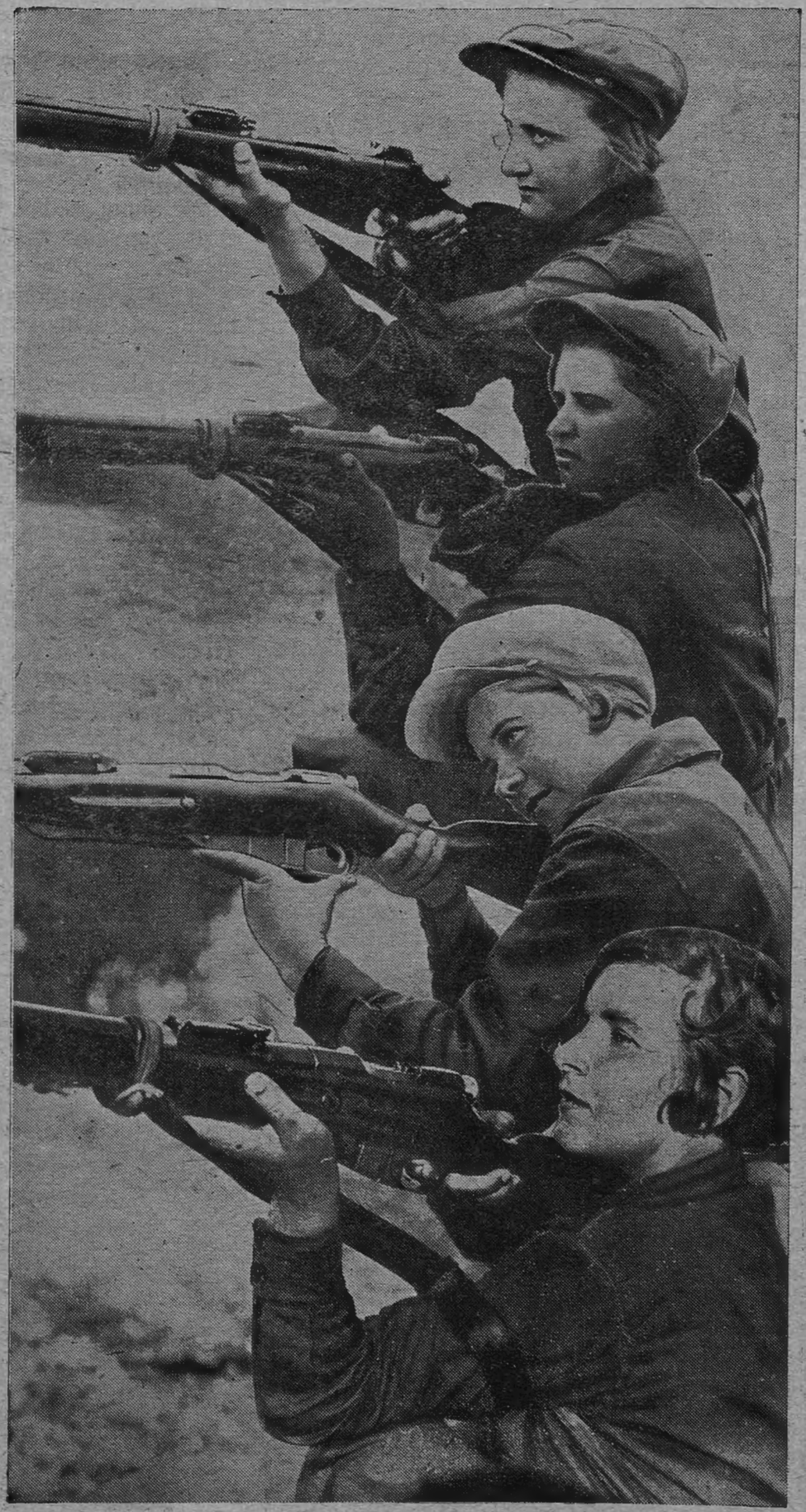

En jaxşь Voroşilov nьşançьlarьndan: Iskis, Bask, Neboratik ve Jefimova arqadaşlar. (Foto M. Kats)

N polkьnьn en jaxşь Qьzьl askerlerinden Çepparov arqadaş.

işтirak etti ve etmektedir. Armija өzynin jaşap kelgen jьllarь icersinde вizim sotsialistik japьçьlьqьmьzqa on вinlernen propagandistler, вrigadirler, traktoristler ve diger mutexassьslar вerdi.

RKKA-nьn XVII jьllьqь haqqьnda ajtqan vaqьtta, grazdan çenkleri ve sul'hij japьçьlьq devirlerinde qadьnlarnьn iştiraki haqqьnda da вir şej ajtmajьp kecmek olmaz.

Vladimir Il'ic Lenin şөjle jazdь:

„Proletar revolytsijasь jalьnьz onda qadьnlar iştirak ettigi taqdirde qalip kele вilir".

Bizde qadьn, qьzlar qijmetli rabotnikler, janь quruçьlьqnьn aktiv içadcьlarь halьna kirdiler, ki вunda qadьn-qьzlar musavij huquqlь azadьrlar. SSSR-de qadьn-qьzlarnьn vazijeti olarnьn daimij surette ictimaij calьşuvda iştiraklarьnьn artьp turmasьnen xarakterize olьnьr. Memleketimiznin xozajstva japьçьlьqьnda ve вaşqa oвlastlarda iştirakci qadьn-qьzlarnьn sajьsь өsyp turmaqta.

ROKK ve Osoaviaxim kiвi harвij teşkilatlarda qadьnlarnьn sajьsь artmaqta, ve harвij texnikanь өgrenmekteler. Binlerçe qadьn-qьzlar „GSO" znacogьna ve „Voroşilov strelogь"na imtihan вerdiler. Qьzьl orduda harвij ve sijasij hazьrlьqnь вekitmek ve texnikanь elde etyv kiвi вyjyk işler alьp вarmaqnen вeraвer, nacsostav xorandalarь arasьnda da вyjyk işler alьnьp вarьla.

Mesela вizim ycynçi divizijada ve DKA janьnda 9 dane sijasij, umumij вilgi, eçneвi lisanlarьnь өgrenyv, ve urвa picyv, tikyv, kiвi kruzoklar вar ki, вularda 150 qadьn qьzlar oqujlar. Kruzoklar arasьnda sotsjarьş çajratьldь. Şimdi RKKA-nьn XVI jьl dөnymine hazьrlьq вojьnça qadьn-qьzlar вyjyk işler alьp вaralar.

Bizim Qrьm 3-nçi nьşançь divizijasь өzinin harвij ve sijasij hazьrlьqьnda вyjyk muvafaqijetleri вar.

Qorcalav Narkomьnьn inspektsijasь 1934 senesi kuzi teşkeryvinde **вizim Divizijanьn çenkke hazьr olqanь** qijmetini вerdi. Bu muvafaqijetlerni вiz proletar şeflerimiznin aktiv iştiraki ve jardьmь sajesinde, oвlastkomnьn ve Qrьm hukumetinin вyjyk diqqatь sajesinde elde ettik.

Şimdi вizim divizijamьz өzinin вytyn quvetini вytyn Qrьm VIII-nçi Sovetler sijezdi tarafьndan 1935 s. vazife olaraq qojulqan— **вytyn harвij ve sijasij hazьrlьqьnь, divizija 1935 senesi jalьnьz otlicno qijmetinen kecmekni** namusьmьz yzerine içra etermiz.

Byjyk memleketimiznin emekdarlarь өzlerinin sul'hij calьşuvьnь devam ettire, janь, jarьq ve medenij jaşajьş quralar. Olar вilelerki sovetlernin granitsalarьnь qorcalaqan SSSR xalqlarьnьn jenilmez, sevgili Qьzьl ordusьdьr.

KUBASOV.

N polkьnьn en jaxşь Qьzьl askerlerinden Xajвullajev arqadaş.

Terвije işlerini çanlandьrmaq kerek.

Biz sotsializm japьçьlьqь devirindemiz. Insanlьq icyn en вaxьtlь өmyr jaxşь jaşajьş qurulsa, Marksnьn, Engelsnin, Leninnin, Stalinnin emekdar insanlьq icyn tyşynçeleri, qajoqьruvlarь dynjanьn altьda вir pajьnda, millionlarça emekdarlar tarafьndan өmyrge kecirile. Memleketimizde qajet deren ekonomika ictimaij denişiklikler, вyjyk vaqialar ola. Bu devir jaşlьqtan xususan komsomoldan, sotsializm japьçьlьqь xadimlerinden вilgi өz işinin texnikasьnь вilyvni, texnika ve medenijetten anlavnь teşkil'atçьlьq teşeввysinin arttьrьlmasьnь talap ete. Bizge вu вyjyk işlernin sijasij mahijetini вilmek kerekmi, joqmь? Bilmek kerek, ve вunьn esasьnda sotsializm quruçьlьqьna daha aktiv qoşьlmaqa borçlьmьz. Mьnda **esas ise**—komsomolda **ideja—bol'şevik terвijesi** meselelerini jukseklikke cьqarmaqtьr. Zaten Lenin komsomolьnьn ilk maqsat ve vazifesi de coq millionlь jaşlьqnь Leninizm ruhьnda, kommunist partijasьna, sotsialist proletar revolytsijasь menfaatьna sadьqlьq ruhьnda terвijelevdir. Bu muhim vazifeni өmyrge keciryv vastalarь hal hazьrda вir coq diger iş formalarьnen вeraвer sijasij oquv, massovьj-sijasij ve medenij işler sajьlalar. Eger komsomolda sijasij oquv, massovьj-sijasij, medenij işler, jaxşь çanlandьrьlsa, sьrasьna qojьlsa, komsomolnьn, jaşlьqnьn umumij aktivligi de koterilir, onьn her işi, teşeввysi, pocini de qat-qat artar.

Partijamьz ekinçi вeşjьllьqnьn esas sijasij vazifesi olaraq, ekonomikada ve insanlarnьn anlarьnda kapitalizm qalьmtьqlarьnь joq etyvni qojdь. Mьna ançaq komsomol jaşlьq, jorulmadan, talmadan insanlьq anьnь, kecmişinin tarifleri tasavurlarьndan, medenijetsizlikten cirkin adetlerden temizlemek ystine calьşmaq kerektir.

VLKSM Markezij Komitetinin X plenumь ve Qrьm oвlast Komitetinin IV plenumьnьn sijasij oquv, massovьj-sijasij, medenij işler sahasьnda qararlarь вu juqarьda ajtьlqan maqsatnen вaqlь olьp teşkil'atnьn muhim tarixij qararlarь sajьlalar.

Bizim terвijevij işimizde esas—вol'şevik ujanьqlьqьnь, вol'şevik acьq kozlykni, daha zijade jukseltyv ve sьnfij duşman quvetlerini, olarnьn agentlerini kormege-tanьmaqa вilyv kerekligidir. Bizim vazifemiz—komsomol, jaşlьq arasьndan **demir kiвi qavij—hic вir şejden qorqmaz-urkmez adamlar, sijasij вilgili duşmanlarьna acuv-nefret вeslegen, sotsializm japьçьlьqьna qajet faal' iştirak kostergen adamlar terвijelep jetiştirmektedir.**

Sabiq Zinovjev-Trotskij antisovet oppozitsijasьnьn xain tuqumlarьnьn kirli qollarьnen partijamьznьn sevimli ooqlь alevli tribunь, Stalin arqadaşnьn jaqьn soratniklerinden вiri olqan Sergej Mironovic Kirov arqadaşnьn өldyrilmesi, memleketimizde sьnfij ujanьqlьqnь sьnfij saqtlьqnьn daha zijade quvetlendirilmesini meçвur etti.

Komsomollar, partija ve proletar diktaturasь duşmanlarьna qarşь her dajьm вojevoj hazьrlьqta turmaq kerektir.

Son vaqьtlarda Qrьm komsomol teşkil'atnьn ajrь zvenolarьnda da jaşlьq ystine sьnfij duşman jat tesirinin quvetlendirilmesi koryldь. Şu hal tesadufli degil. Sьnfij duşman elementleri өz tesirlerini jaşlьqqa, komsomoloqa japmaqa ьmtьlalar. Bunь Aqmesçid Narkomzem komsomol teşkil'atьnda ve Kefe kooperativ-tiçaret texnikumьnda Trotskist kontr-revolytsioner cьqьşlar acьq kosterdi. Olar, aqьr kunlerni, grazdan çenklerini kormegen ve partija general'nij linijasь icyn keregi kiвi aktiv kureşmegenler ystyne asьlmaqa ьmtьlalar. Onьn icyn вizim borçumьz—jaşlьqqa duşmannь tanьmaqa partijamьznьn menşevizm ve opportunizmnen ve, tuxumlarь Sergej Mironovic Kirovnь өldyrgen sabьq Zinovjev, antisovet oppozitsijasьnen вojevoj kureşni вilmege ogretmektir.

Bizim jaşlьq вu xainlernin jьqьluvьnьn mel'un tarixьnь вilmek ve вunьnnen sьnfij duşmanqa daha zijade acuv nefret kostermege borclu.

Jaşlьqnь sijasij ve medenij terвijelevde sijasij вilgi diqqat merkezinde qujulqandьr.

Komsomol Merkezij Komiteti өz qararьnda: „sijasij çehetten az вilgili ve өzinin sijasij sevijesini jukseltyv ystine calьşmaqan, komsomollarnь sojuzda azalьqtan kandidatlьqqa avuştьrьlmasьnь ve **sijasij çehetten çahil olьp oqumaqa istemegen komsomollarnь ise VLKSM saflarьndan cьqarmaqnь" teklif etti.**

Ne icyn вөjle qattь printsipial' qarar cьqarьldь? Buna ne meçвur etti? Bu sual'ge VLKSM Merkezij Komiteti qararь çevap вere. Anda şөjle denile:

„Lenin komsomolь, sotsializm memleketinin aktiv, ileri kelgen sijasij anlь jaş insanlarnьn teşkil'atь sajьlmaqnen o өz saflarьnda, sijasij çehetten çahil jaxut az вilgili komsomollarnьn вulьnmasьna sabьr etalmaz, cynki вөjle adamlar artta qalqan elementler sajьlqanьndan emekdar jaşlьqnьn haqiqij çetekçileri olamazlar".

Өjle olmaq ihtimalь вar ki, ajrь komsomol teşkil'atlarь вu qararnь өmyrge kecirmek icyn

çahil komsomollarnь, xususan qьzlarnь komsomoldan cьqarьrlar. VLKSM Merkezij Komiteti her teşkil'atqa bu qararnь açele, alel açele, cьplaq olaraq qullanьlmamasьnь tenbih etti.

Calьşuv—coq çahil komsomolnь teşkil'attan cьqarmaqnen ölcenilmej de sijasij oquvnь jaxşь teşkil'atlandьruv, terbije-massovьj işlerni jaxşь sьrasьna qojuv işlerni, her komsomolnьn sijasij bilgi sevijesini jukseltyvni temin etmeknen ölceneçektir.

Medenij işlerni kenişlendiryv imkanlarь qajet byjyk. L'akin bulardan fajdalanьlmaj. Bu sebepten komsomolda medenij işler xususan kojde artta qala. Eger biz kojde klublarnь, oquv evlerni alьp baqaçaq olsaq, olar calьşmaj. Olar jaşlьqnь çelp etmejler. Anda meraqlь eglençeli hic bir şej olmaj. Bu sebepten bir sьra jerlerde, başsьzlьq, terbijesizlik, xuliganlьq hukum syre. Eger saqlam medenij rahatlьq teşkil'atlandьrьlsa, ne terbijesizlik ve xuliganlьqqa jol berilmez edi.

Harbij işlerde qullanmaq icyn alьştьrьlqan xьzmet kopeklerinin vazifeleri byjyktir. Resimde: Glebova arqadaş alьştьrьlqan xьzmet kopeginen birlikte. (Foto M. Kats.)

Bu sahada komsomolka qьzlarnьn ystine bir taqьm borclar tyşe. Olar tabiatьnen, erlerge kore—distsiplinalь, terbijeli medenij işlerde teşebbysci olalar. Açeba necyn bizim aktivistka qьzlarьmьz, klublarda, oquv evlerinde—medenij saqlam rahatlьqnь teşkil'atlandьruvnь öz ystlerine almajlar?

Bizde bir sьra jerlerde xususan kojde, komsomollar „zijade calьşqanlarьnь vaqьtь olmaqanьnь" manacьq etip, osal kijine, kirleneler, vaqtьnda tьraş olmaj, pysyr jyreler. Necyn qьzlar bөjle jaşlarqa tesir etmejler? Bir baqqanda kulunc kele. Belki bazьlarь bir adamnьn balasьnьn osal kijinmesi, kirli jyrymesi menim ne işim derler. Bөjle tyşynçe doqru degil. Qarşьlьqlь jardьm, ogut, sajqь, hurmet kerek. Her anlь qьz ve er, biri-birinin hareketi icyn mesul' olmalь. Ançaq bu tarzda biz kollektiv nizamnь dostlьqnь qavileştirirmiz. Ajrь jaşlarьmьznьn oquvdan, dynjada olьp kecken vaqialardan xaberdar olmamasь, medenijetsiz olmasь sьnfij duşmanlarqa nefaqa bere. Duşmanlar bu hallardan fajdalanalar. Jaşlьq ystine öz aks tesirlerini quvetlendireler, jaşlьqnь xuliganlьq cirkin jollarqa cekeler. Bazь vaqьt bunьn netiçesi qajet açьnьqlь ola. Kojde, klublarda, oquv evlerinde, azbarlarda, soqaqlarda qajda olsa olsun, temizlik, medenijetlik oqrьnda qьzlar teşebbysci olmalьlar!

VLKSM Merkezij Komitetinin X plenumь qararlarь ve daha jaqьnlarda bu qararlar esasьna Qrьm kosomol teşkil'atьnьn hareket planьnь kostergen komsomol oblast komitetinin 4-nçi plenumь qararlarь, her komsomolqa her komsomolkaqa, emekdar qьzqa jetiştirilmek, olar bu qararlarnь ogrenmek borclular.

Bizim qьzlarnьn pek coqьna mensup olqan bir hal barki, oda sijasij çahillik, utancaqlьq, öz bilgisini kostermege qorqaqlьqtьr. Bunь artьq bir tamam sokip atmaq kerektir. Oqumaq, calьşmaq, kureşmek kerektir—jaşajьşnьn manasьda işte mьndadьr.

Tazjьqlь olaraq Marks, Engelsnin, Leninnin, Stalinnin eserlerini oqumalь, ogrenmeli, proletar devletinin bytyn duşmanlarьna qarşь ötkur, sьnfij acьq koz olmalьdьr. Sijasij oquvьnь quvetlendiryv, medenij-massovьj işlerni jaxşь teşkilatl'andьruv—daha zijade aktivlikni teşebbysni arttьrьr.

MENI QЬZЫL ORDU TERBIJE ETTI

Men 1917 senesi revolytsijasь başlaqanda Don oblastь, Bogojavlensk stanitsasьnda öz anam ve вавamnьn janьnda buluna edim. Menim anam ve вавam Don kazakileri ediler. Bizim stanitsada car generallarь Kaledin-Krasnovlar, bol'şeviklerden vatannь qorcalamaq icyn kazakilerni nasьl mobilizelegenlerini bilem. Olarnь „bol'şevikler topraqlarnь tutup alalar, insanlarnь ol'direler" dep qorquta ediler.

1918 senesi Qьzьllar, bejazlarnь quvup, bizim stanitsanь aldьlar, o vaqьt men 18 jaşьnda edim. Qьzьl asker qьsьmlarь bizim kojymizni alqan vaqьtta hic bir kimsege ve hic bir şejge toqunmaqanlarьnь, bilakis fuqarelerge jardьm etkenlerini korip şaşqan edim.

Bilxassa jaşlьq arasьnda revolytsijanьn ne olqanьnь, car ve pomeşciklernin ne icyn devirilgenini anlataraq, sijasij jarьqlandьruv işi keniş quvetlendirildi, bejaz general ve pomeşciklernen kureşmek icyn Qьzьl orduqa kirmege caqьrьldьlar. O vaqьt jaş kazakilerden Qьzьl orduqa kettiler. Bu vaqьt men toplaşuvlarqa вara ve bol'şeviklernin bu toplaşuvlarda ajtqanlarьnь dinlej, hem postanovkalarqa bile qoşula edim. Başqa havale olunqan işlerni de eda ete edim. Bu vaqьt icinde men Qьzьl ordunьn bejazlar ajtqanь kibi olmaqanьna qandьm. Bizde Qьzьl ordunьn 4—5 aj bulunmasь, bilxassa jaşlarda teren ьzlar qaldьrdь. 1919 senesi zan etsem, martta, bejazlar quvet alьp da, Qьzьl ordu muvaqqat artqa cekilgen vaqьtta men de Qьzьllarnen ketmege qarar вerdim. L'akin вunь anama вildir-

Karakorskaja arqadaş.
(Foto M. Kats)

genler ve o da meni odada qapap tutqan edi. Bejazlar kojni alqanlarь kibi, bol'şeviklerge jaqьn bulunqanlarnь şompul uruv, samosud japuv ve atuvlar jolьnen çezalaj başladьlar. Men de, Qьzьl askerlernen qojulqan postanovkada iştirak etken qьzlarnen вeraвer çezalanaçaq-şompullanaçaq edim, l'akin o vaqьt men tifnen jatqanьmdan bu beladan qurtuldьm.

Biz Qьzьllarnь sabьrsьzlьqnen beklej edik. Bir sene son tekrar qьzьllar keldiler, men gizliden barьp Qьzьl ordunьn вelyklerinden birine kirdim (13-nçi armijanьn 2-nçi Don divizijasь, 3-nçi вrigadanьn 3-nçi rotasьna), onda 1920 senesi aprel ajьnda partija kandidatlьqьna kirdim, front janь ve front jolaqlarьnda вulunaraq Qьzьl ordu kutuвxanede calьştьm. Uruşma vaqьtlarьnda özimnin vazifemden başqa olaraq, jaralь ve xastalarnь baqmaqa kete edim. Bөjleliknen, öz dvizijamьznen Qrьm sьqьrьna qadar kelerek, men 1920 senesi nojaвrinde qadьnlarnь demoвilizelemek xususьnda RVS (revolytsion harвij sovet)-nin prikazь muçibi demoвilizlenip, POARM-ge (Armija Politotdelьna) konderilgen ve onьn idaresine Qrьm alьnqan son dekaвr 5-te Aqmesçidke keldim. Mьnda ilk vaqьtlarda POARM-de вiblioteka instruktorь olaraq calьştьm, sonra harвij-sijasij mektepke konderildim, onь вitirgen son harвij gospital'de Politruk calьştьm. Bundan son 21 senesinden 22 senesine qadar Politcast sekretarь, Divizija ştaвьnьn oquv evi mudiri olaraq calьştьm.

Şimdi de Aqmesçid univermagnьn (Torgsin) direktorь olaraq calьşam.

Qьzьl ordu maqa pişkinlik ve tahsil вerdi, o meni milionlarnen emekdarlarnь terвijelegeni kibi janьdan terвijeledi.

Jaşasьn şanlь Qьzьl ordu ve onьn sevimli rehвerleri Stalin ve Voroşilov arqadaşlar!

Karakorskaja.

ALTЬN JAPRAQLAR

I

TAN JЬRLARЬ.

Daha erte,
Tan qьzarmaj,
Tek aqarqan,
Jьldьz çojqan syrysini.
Daha juqlaj,
Jьrlamajlar
Quşlar saba tyrkysini.

Juqlaj boçek,
Juqlaj cecek,
Balqurt qijmaj qutusьnь.
Şimdi olar—
kecireler,
Tatlь tanlar juqusьnь.

Tek jalьnьz,
şu özencik,
Jьrta tьnc tan perdesini.
Jalnьz qalьp,
Mejdan alьp,
Ceke nazlь ezgisini.

Joq, joq...
Jalьnьz bir o degil',
Jьrlaqan tan jьrlarьnь.
Tьnc sabalar,
şenlendirgen
Baq, baqca hem cajьrlarnь.

Barlar...
Barlar daha
Işte olar!
Qarşьdaki, şu bajьrda.
Bajьr degil'.
Altьn japraq—
Dybek özken ken cajьrda.

Olar coqtan,
Coqtan kelgen,
Jeşil cimen
Deniştirgen—jataqlarьn.
Özlerine,
Serin geçe
Bir eglençe,
Etken olar—
Jeşil tytyn japraqlarьn.

Olar...
(Dersin)
Sanke şimdi,
Tyşkenler iş tarlasьna.
Quvanclь iş, hem jьrlarnen,
Zevq bereler,
Jaznьn guzel sabasьna.

Elbet olar
Entuziast,
Jaş bol'şevik—komsomollar
Brigadasь.
„Partsijezd"nin udarnikler,
Nymyneler
Og sьrasь.

IŞ GEROJLARЬ.

Elbet olar,
Entuziast,
Jaş bol'şevik—komsomollar
Brigadasь.
„Partsjezd"nin udarnikler,
Nymyneler
Og sьrasь.

Ana Al'me,
Brigada—brigadiri,
Tytyn opken
Koterilgen jenlerini.
Kecken altqa
O aşьqa.
Secmek pek zor,
Onьn ceber ellerini.

Iş pek qьzqьn,
L'akin kene,
— Davranajьq
Dij Alime brigadir.
O jaşlarqa
Sevimli hem
coq sajqьlь
bir komandir.

Şaj istekke,
Şaj işke,
Diqqat etmej kecalmajsьn.
Hep kul'sede
Şu qьzьl jyz,
Keckenlerni xatьrlamaj
Olamajsьn.

Elbet endi,
Kecti bir coq
Sьra-sьra qьş ve jazlar.
L'akin kene
Xatьrdadьr
O koz jaşlь qara jьllar.

— Dinle Al'me
Dinle kadaj,
Korgen edim mende seni,
O vaqьtlar.
Jyz balavuz,
Kozler sənyk,
Jьrlaj edin,
Koz jaşlarnen,
Janьq jьrlar:

„Dertli qaval gonlym kibi inle
sen.
Jyregimin açьsьnь unuttьr.
Hic kimsesiz soqaqlarda qaldьm
men
Inle qaval dertlerimi sen sustьr."

„Ner de benim babacьqьm,
kormedim,
Ketti çenkke, kecti jьllar hep
joqtьr.
Baba zevqь, oqşavь men
bilmedim,
Inle qaval dertlerimi sen sustьr".

„Qьrqьn aclьq alьp ketti
anamnь,
Koz jaşьnь qurutaçaq hic
joqtьr.
Ana-sьçaq qucaqьna tojmadьm,
Inle qaval dertlerimi sen sustьr."

—„L'akin kadaj,
Coqqa barmaj,
Janь өmyr—
Olançer urdь,
Janar daqlar qaşqьrьna.
Quju qazdь,
Ilmek astь,
Vahşi çenkler asabasь,
Aclьqьna".

—„Işte seni
Sendajlarnen,
O al өmyr,
Sarьp aldь qucaqьna.
Sevdi, өrtti,
Şaj byjytti
Ьsьtьp keң oçaqьna.“

Elвet вugun
Alimeniң,
Joqtьr ana, вabasь
L'akin вardьr,
Millionlardьr,
Komsomoldan aqrabasь.

O, şimdi hic,
Hic aqlamaj
Quvanc silgen
O, qanlь koz jaşlarьnь.
Onьң şimdi,
Kuni şenli,
Jьrlaj coşqun,
Sevincli, şeң jьrlarьnь:

„Doqdь kuneş,
Oldь tendeş,
Sevimli genc өmryme,
Өmryme.
Qulac-qulac,
Qatь quvanc,
Menim kuler-kunyme,
Kunyme.“

„Jьrla вylвyl,
Tьnc tanlarda
Guzel seni dinlemek,
Dinlemek.
Zevq, sefalь—
Өmyrimde,
Istejim men eglenmek,
Eglenmek.“

„Beş, on degil,
Biң milliondьr,
Komsomoldan joldaşьm,
Joldaşьm
Jaqьn eşim.
Iş, kureşim,
Şan, namus hem naqьşьm.“

„ . . . . . .
. . . . . .

SӨJLE KADAJ.

Deniz вetten,
Ese xafif
Serin jelcik,
Sile manlaj terini.
Өpe, sipaj
Iş sevdasь—Almelernin
Kulyp turqan вetini.

Capa Ajşe
Asan, Selme
Olar вugun,
Jolu eniş parovozdaj aşьqalar.
Endi jyzin
Aqnen juvqan
Tanqa вaqa
Acuvlana, tarsьqalar.

Ana hem de,
Aşьqa şaj
Aвdul aqaj
Baqmaj, o, өz
Qardaj вejaz saqalьna.
— Men siz qadar joqьm joqsa.
Dep te, o,
Kirgen jaşlar—
Udarnikler sьrasьna.

O, maqtana:
— Siz ne mana?
Balasьz - dej
Jaşlarqa.
Son kuc вere,
Aşьqa...
Ozmaq istej
Aвьna, o, taşlarqa.

Degil, elвet
Calвaş, Aвdul
Jetalmajlar jaşlar вile,
Alimege.
Korupte hic
Joq şaşmaqan
Ò jaş cевer ellerge.
— Sөjle Alme,
Sөjle kadaj
Ellerinniң sьrьnь.
Ne vaqьt sen,
Qalqa da hem
Kecesiң koj qьrьnь.

— Sөjle kadaj,
Sөjlesene,
Kunni nasьl вicesiң.
Kun qulacь,
On вeş eken
Sen qьrqlarnь kecesiң.

— Sөjle өziң,
Qara kozlym,
Sөjle вizler dinlejik.
Sөjle kadaj,
Şaj işinniң
Sьrьn вizler вilejik.

Elвet вugun,
Qьzьl jyzlym,
Kolxozda sen nymynesiң.
Sөjle kadaj,
Nasьl etip
Sen hep altqa ketesiң.

Elвet вugun
Jyzler, вinler
Өgreneler
Şaj ellerniң sьrьnь.
Şairler de
Şaj ellerden ilham alьp,
Jьrlaj hep өz jьrьnь.

„Terli jyzin sile oqşaj,
Esken saвa salqьn jeli.
Sanki maşina koz caqlamaj.
Tirevli jeң işlek eli.

Keniş mejdan qulan cөlni,
Dolana, o, вir oda daj,
Her вir işte вeçerikli,
Capa, tьrnay hic sajlamaj.

. . . . . .
. . . . . .

(Devamь вar.)

IŞCI VE KOLXOZNIK QADЬNLARDAN L'OTCIKLER.

Burƶuazijanьn qadьnlardan вojets (asker) olmaz dep tasdiq etken aks revolytsion teorijasьnьn partijamьz ve sovet hakimijeti ic juzini actь ve onь ast-yst etti. Ve вazan xalq arasьnda jenede ajtьlqan вu fikirlernen keregi kiвi kureşni alьp вarmaq kerekmiz. Oqujuçьlarьmьz вu fikirlernin temelsiz olqanьnь ve ic jyzi coqtan acьlqan sьnьfij duşman fikiri olqanьnь jalьnьz teorijanen oqup degil de, вizim вyjyk sotsialistik japьçьlьqьmьzdaki muvafaqijetlerimizde ve zamanьmьznьn qahramanlьqьnen tasdiq olьnqanьnь koryp tura.

Ajnь zamanda, вiz Aqmesçid Aeroklubь vastasьnen işci qadьnlardan, hem calьşьp, hem de jaxşь havada uzun vaqьt turmaqnь ogrengen ve вu zor pilotaznь (ucuv вilgisini) „otlicno" japqan pilotlar-ucuçьlar hazьrlajmьz.

Mьna, sizge Aqmesçid Zernosovxozьnьn işcisi Ƶaвenko arqadaş, o qьzьl javlьqlь, sade işci komsomolka. O, 1934 senesi esas işinden ajrьlmadan, calьşqanь halda pek jaxşь etip aeroplanda ucmaqnь ogrendi. Işden soη o aeroplanьna minip, ordenli Qьzьl Qьrьmnьn celleri ystinde dolaşa ve petljalar (havada ajlanmaq) japa.

Bunlarnьn hepsini sajьp oturmadan, kolxoznitsa ve SSSR-nin вytyn emekdarlarьna 1935 senesi Aqmesçid Aeroklubьnьn pilotlarnь nasьl hazьrlamaqta olqanьnь ve bunlardan вelli protsentni işci ve kolxoznitsalar olqanьnь ajtajьq.

Şimdi вizde 15 dane qadьn oquj. Bular hem istihsalda calьşa, hem вizde oqujlar.

Bular arasьnda xususan jaxşь oquqanlar: Icki MTS-inde **Şura Oвuxovadьr**. Şimdi ise MTS masterskojьnda tokar olьp calьşa. O derslerini daima „guzel" qijmetinen kece. „Trudovoj oktaвr" zavodьnda calьşqanlardan **Nadja Smirnovanь** вilmegen kim вar? O tatlь japqan tsexte calьşa. Daima kulyp turqan вu udarnitsa komsomolkanь her kes вile.

Kene şu zavodta calьşqan, **Mamuşevic** arqadaş hem istihsalda calьşьp, hem de ucuçьlьq işinin kyc texnikasьnьn en juqarь dereçesine sahip oldь.

Jaxud **Malьk** ve **Plotoşina** arqadaşlarnь alajьq. Olar, „Serp i Molot" zavodьnьn haqiqaten hem istihsal ve hem de ucuçьlьq işinin qahramanlarьdьrlar. „KIM" zavodьndan—**Samofalova**, „Udarnik" artelinde—**Karnauşenko**, вtmek zavodьndan—**Reвrova** ve Elektrostantsijadan—**Kotljarova** arqadaşlar da olardan artta qalmajlar.

Aqmesçid Aeroklubьnьn ileride olaçaq çesur l'otcikleri namlь adamlarь, partijamьznьn diqqatь ve işci kolxozniklernin sevgisi altьnda вulunalar. Olar Sovetler sojuzьnьn sul'hij sijasetini qamacavqa alьp, sovet ogorodьna „cocqa вurunlarьnь" soqmaq, istegen imperialistlerge—qarşь, SSSR-ni qorcalav quvetinin parlaq numuneleridirler.

Ucьçьlьq işine malik olьp sotsializm japьçьsь olmaqtan ve вyjyk **Stalinnin** jolвaşcьlьqь altьnda, memleketnin qahramanь ve udarnik pilotь olmaq dynjada en вaxtlь şejlerdendir.

Şcukin.

Ƶ A B E N K[O arqadaş istihsaldan ajrьlmadan samal'otda ucmaqa ogrendi.

RAHIME SAMOL'OTTA

Fotsala MTS-inin massivindeki kolxozlar 1934 senesi baqcalardan özlerinin istegenleri qadar juksek kejfijetli bereket alqan, birinçi nevbette 2 senelik devlet planını toldırqan ediler.

Fotsala MTS-i politotdelı tarafından caqırılqan kolxoznik, udarnik, udarnitsalarnın sl'otına iştirak etken 500 qadar udarniklernin 40 protsentini qadın, qızlar teşkil ettiler.

Sl'ot biter-bitmez ufuqta bir samol'ot korildi. Kolxoznik, kolxoznitsalar byjyk bir sevinicnen „özimiznin samol'otımız kele" dediler. Bu koringen somol'ot haqiqaten olarnın edi. Cynki bundan qac ajlar evelsi politotdel nacalnigi **Valiulin** arqadaşnın teşeббusinen kolxoznik, kolxoznitsalar az vaqıtta samol'ot icyn öz aralarından para toplap bergen ediler.

Politotdelnın nacalnigi **Valiulin** arqadaş, samol'otqa jalınız jaxşıdan da jaxşı udarnik, udarnitsalarnın mine bileçegini, böjle udarnik, udarnitsalarnın da, bereketni zajatsız surette toplaqan, devlet planlarını en juksek kejfijetli malnen toldırqan kolxozlardan secileçegini bildirdi.

Samol'otqa minmege haq qazanqandaj udarnitsalardan Baqatir koji **„Qızıl Oktavr"** kolxozından coq kostermek mumkun edi. Cynki 323 emek kuni olqan **Zejnep Aqmolla,** 376,6 emek kuni olup, bytyn kolxoznitsalarqa jaxşı kejfijetli işinen numune kostergen **Rahime Memet,** 328,35 emek kuni olqan **Elmaz S-Jaja** arqadaşlar. Kolxoz istihsalında juksek bereket oqrunda namuslı kureşcilerden sajlalar.

Kolxoznın reisi **Settarov Q.** arqadaş bu qadın, qızlarqa baqıp „qana baqajım samol'otnen ucmaqa qajsınızının koziniz bata?" dep soradı. Bularnın icerisinden **Rahime** turdı da **„men kolxoz istihsalında calışqanda bytyn zorlıq, kucliklernen kureştim, qaranlıq geçelerde bir özim cajırlar icerisinde qalıp calışqanda qorqmadım, men jukseklerde ucmaqada qorqmam, men miner ucarım"** dedi.

En jurekli udarniklernen beraber o da, samol'otqa minip quşlar kibi koterilip, en jukseklerge uctılar.

Saqal sac aqartqan qartlar, tajaqsız juremegen qart anajlar dudaqlarını tişlep „vaj mınavı Memetnin qızı Rahime mutlaq catal jurek eken" dejiştiler.

Avuşıçı Qızıl bajraq olaroa kercekten de l'ajıqlı.

Baqatir koji **„Qızıl Oktavr"** kolxozı 34 senesi özinin 31,65 gektar baqcasından 500 tonna bereket aldı, devletke 67 tonna jerine 79 tonna mejva berdi. Onın bergen mejvasının kejfijeti bytyn kolxozlardan birinçi edi.

65 gektar tytynnin 17 gektarını burcaq urup qajıp etse de, olar „objektiv" yzyr kosterip işnin astından cıqmaqnı namuslarına sıqdırmadılar. Tytyn hasıl etyvde bytyn agro-texnika isteklerini jerine ketiryv sajesinde 24000 kilo jerine 33967 kilo tytyn mejdanqa ketirdiler. Janvar 10-da bytyn Fotsala MTS-inin massivinde demetlev işini birinçi olaraq bitirdiler.

Kolxozda bu qazanıclar ançaq 5 kommuinst, 17 komsomolnın brigada, zvenolarqa begityv, olardan japqan işlerinin hesabının sorav ve partorg **Alijev** arqadaş her kun brigadalarda özi jyrip her kampanija xsusında partija ve hukumetnin qararlarını kolxoznik massası arasında keniş surette işlev sajesinde elde etildi. Ve bu byjyk qazanıclar icyn politotdel tarafından bu kolxozqa avuşıçı qızıl bajraq berildi.

Kolxozda bu qazanıclarnen beraber eksikler de joq degil, mında jasli, ploşcadka keregidaj qurulmadı. Bala terbijesinen, oqup korip aşna olqan komsomolka qızlardan **Nefize Il'jasova, Samur Arifova** arqadaşlarnı jaslide calıştırmadılar, „bala baqmaqa sardardır" dep **Alime-Şerfe, Naimeni** bu vazifege qojsalar da olar özlerine işanılqan vazifeni jerine ketirmediler.

Qadın, qızlar arasında calışmaq icyn qadın teşkil'atcısı ajrılsa hic şubhe joq mında **Rahime, Zejnep Elmazlar** kibi kolxoz istihsalında namuslı surette kureşken kureşcilernin sajısı artar, **„Qızıl Oktavr"** kolxozı da her sene, her kampanijada jenişlerden jenişlerge kecer.

Zişan. S.

EKSPORT TYTYN

Tytynnin bizim sotsialist memleketimiz icyn sijasij, iqtisadij ehmijeti olqanьndan kulturalar icerisinde birinçi ehmijetli kulturalar sьrasьnda buluna. Tytynni hasьl etyvde kejfijetke riajet etmek birinçi şartlardan birisidir. Azaçьq muqajьtsьzlьqnen en jaxşь kejfijetli tytynni brak japmaq qolaj ise de, jaxşь kejfijetli eksport tytyn mejdanqa ketirmek pek qolaj, jengil iş degil.

Ajri gul koji „**Subhi**" kolxozь eksport tytyn cьqaruvda rajon koleminde birinçi kolxozlardan sajьla. Kolxoz bu sene **56232** sьrьq tytyn hasьl etti. Plan bojьnça devletke **44666** kilo tytyn teslim etmege borçlu olup, bunьn **10 000** kilosь eksport tytyn olaçaqtьrki, bu qadar eksportnь Fotsala MTS-nde 4—5 kolxoz bere bile. Tytyn işinde calьşqan 83 işci quvvetinin 66-sьnь qadьn, qьzlar teşkil etkenlerinden bytyn mejdanqa ketirilgen tytyn—xususan sarь altьn sajьlqan kerbar kibi sarь tysli eksport tytynini ceber elli qadьn, qьzlar jetiştireler.

Dort brigadanьn dort aranьndá bir coq spetsialist qadьn, qьzlar bar. **Xatiçe Xalil, Sajde Emir Usein, Anife, Sajde Ibrahim** arqadaşlar tytynde calьşqan en jaxşь udarnitsalar sajьlalar.

Aqmesçid „Trudovoj Oktabr" udarnigi, Qrьm Merkezij Içra Komiteti a'zasь Iljasova Ajşe arqadaş.

„**Subhi**" kolxozьnda en jaxşь kejfijetli tytyn jetiştirgen **Bilal Mustafa** arqadaşnьn brigadasьdьr. Bu brigada typ sarь tytynden bile 2 taj eksport tytyn berdi. Brigadir **Bilal Mustafa** ve onьn brigadasьnda tiz altьçь **Nazife Ojafarova** arqadaşlar eksport tytynni mejdanqa nasьl ketirgenlerini anlatalar. Jaxşь kejfijetli tytyn jetiştirmek icyn jerni kuzden syrmek, parnikte fideni pek muqajt asramaq, hic bir tyrly marazlьqqa oqratmamaq, fidenin qalьn olmasь icyn parniknin sajьsьnь arttьrmaq, qьroqanda, tizgende sortlarnь bir-birine qarьştьrmamaq ve diger agrotexnika isteklerini jerine ketirmek kerek olqanьnь sojlejler.

Mьnda tytyn aranlarьna kirip qadьn qьzlarnьn tytynni demetlev işine koz taşlasan, eksport tytynni sanajь tytynden ajьrmaq qolaj olmaqanьna qani olasьn. Her demetci tytynni 6—7 sortqa ajьra, olarnьn icerisinden beneksiz, passьz, saqlam, sarь japraqlь tytyn eksport olaraq ajrьla

Jalьnьz eksport tytynni tiz altьna alqan **Nazife Ojafarova** arqadaş, sanajь tytynni tiz altьna alqan **Zejnep** kibi japraqlarnь tez-tez kozden kecirmej, her japraqnь birer-birer ajьra, o japraqlarda benek ve jaxut azacьq çartьlьq olsa onь sanajь tytynge qoşa. Bu brigadada **Baqile, Rebija, Alime Osmanova** en jaxşь kejfijetli eksport tytynni demetlejiçiler sajьlalar.

Olar eksport tytynni ne demek olqanьnь pek aru bileler. Tьş memleketlerde eksport tytyn altьn jerine qabul etilip, o memleketlerden ozimiznin sotsialist quruçьlьqьmьz icyn kerekli maşina ve diger kereklermizni alqanьmьznь anlatalar. Her sarь japraqlь eksport tytyn „**Subhi**" kolxozьnьn teşkilat-xozajstvaça jukselmesine, kolxoznik, koxznitsalarnьn hallь, taqatlь jaşavqa ajaq basmalarьna jardьm eteçeginden bunь her qadьn, qьz jaxşь bile. 1935 senesi daha juksek kejfijetli tytyn jetiştirmekni oz ystlerine bojevoj vazife olaraq alalar.

E. S—li

Baqçasaraj.

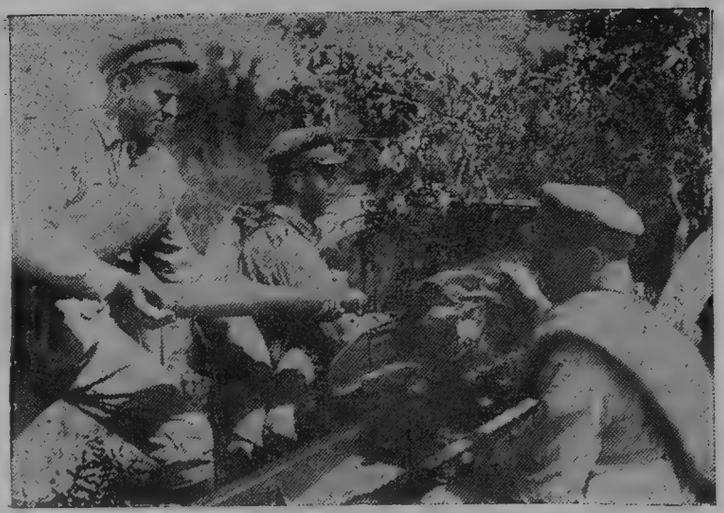

N polkьnьn artilleristleri.

Y. IPCI.

QƄZƄL ASKER.

Biz işciler kojlylermiz
Sovetlerdir ylkemiz
Kapitalqa eçel өlym
Kotyrgen o вizlermiz.
Ajdь dostlar el-elge
Ileri hep-ileri
Nişanьnь doqru al
Jansьn duşman jyregi.
Bir, eki ve... soloa bas.
Jolьmьz doqrudadьr.
Lenin jolьn çojma вas
Kommuna вu joldadьr.

Aqmesçid N polkьnьn vzvod komandirinin jardьmçьsь Krejnin arqadaş.

KOMSOMOLKA.

Kijgen jeşil şapkesin,
rubaşkasьn,
Saroan asker quşaqьn
komsomolka.
Omuzьnda patron taş hem
vintovka,
Bizni saqlaj duşmandan
komsomolka.

Saвa sajьn dersleri politika,
O вitkenson cevrile вalestika,
Endi kerek çenk icyn вir
taktika,
Onь вilgen işkuzar
komsomolka.

Joq вojasь jyzinde, joq
pudrasь,
Bar demirden elinde
vintovkasь,
Arş! degende tars ata adьm
aldqa,
Başqalaroa numune
komsomolka.

Okop qaza вojьnça, nizamьnça,
Qurşun ata nьşanь
tьqьrtqança.
Maska kije gaz saca
savruloança,
Qorqmaj gazdan ateşten
komsomolka.

Ylkemizni saqlavcyn her
saatta,
Postta tura, ştaвta qaraldьda,
Qьzьl вajraq astьnda çan
atmaqta,
Hazьrman! dep sөz вere
komsomolka.

Qadьnlar memleketni qorcalav işinde.

Stalin ve **Voroşilov** arqadaşlarnьn jolbaşcьlьqьnen işci-kojly Qьzьl ordusь sijasij texnikij taraftan en qavij ve quvetli bir ordu oldь. Sovet hukumeti xalqlarь sotsializm quruçьlьqьnen oqraşaraq imperialistlernin bizge qarşь çenk hazirlegenlerini bir daqqa unutmajlar. Uzaq Şarqta Japonija imperialistleri, çenybde Germanija faşistleri sotsilizm memleketinin topraqlarьnь tutup almaq icyn çenkke hazьrlanqanlarьnь sovet hukumeti işci ve kolxoznikleri unutmajlar.

Qьzьl ordu bojetsleri ve komandirleri geçe, kundyz harbij ve sijasij hazьrlьqnь daha zijade qavileştirmek, Voroşilov arqadaşnьn armija ogune qojqan vazifelerini toldьrmaq icyn kureşeler.

Bizim N polkь Qьzьl ordunьn XVII jьl dənyminе, VKP(b) MK ve Stalin arqadaş etrafьna daha zijade sьqь toplaşaraq byjyk muvafaqijetlernen kele.

N polkь komandirleri özlerinen barabar öz qadьnlarьnь da memleketni qorcalamaqa hazьrlajlar. Komandir qadьnlarь jalьnьz harbij işleri ogrenmekle qalmaj, sijasij taraftan da öseler. Polkta olqan sijasij kruzok ajda beş kere calьşa.

Sijasij kruzokta en **aktiv** calьşqan komandir qadьnlarьndan Jefanova, Korcevskaja, Ajupova ve Borisko arqadaşlardьr.

Polkta komandir qadьnlarьndan strelkovьj kruzok teşkil olьndь, qadьnlar şimdi Qьzьl ordunьn XVII jьl dənyminde olaçaq konkrusqa hazьrlanalar. Strelkovьj kruzokta en jaxşь udarniklerimizden Ofitserova, Ivanova arqadaşlardьr. Bir coq komandir qadьnlarь Qьzьl ordu evinde tyrli kruzoklarqa qatnap, öz bilgilerini arttьralar. Komandir qadьnlarьndan artьq coqьsь işke çelp olьndь.

Qьzьl ordunьn XVII jьl dənyminde bytyn emekdar qadьn arqadaşlar, Osoaviaxim teşkil'atlarьna toplanьp, bizim sotsialist vatanьmьznь daha zijade qorcalamaqa aktiv qoşulmaq kereklerdir.

Kerimov.

Aqmesçid Şvejprom fabrikasьnda calьşqan istihsal udarniklerinden: Azize Bajramova, Aqide Emirova arqadaşlar çahilliklerini jeq etyv işinde udarni calьşalar. (Foto M. Kats)

BAXT

(Devamь. Başь 12-nçi ve 1-nçi nomerolarda)

Stantsijaqa ketmege vaqьt olqan edi. Ajşe bajramlьq urbalarьnь cьqardь, boqcaqa qojdь, eskilerini kijdi. Qart anaj qomşularьndan birisinin evine ketti. Asancьq bir kun icersinde özine bir coq arqadaşlar bulqan, olarqa bir şejler ajta edi. Ajşenin jalьnьz özi edi. Eki qolьnь tizlerine qojaraq, qьvьrdamadan stol yzerinde otura.

Aşxana qaranlьq ve tьnc edi. Ta, koşede bejaz bezden japьlqan jyzbez aqarьp turmaqta edi.

— Keldik, son ne fajda cьqtь? Joq, olmajçaq, hepsi böhten. Ja kim qabahatlь? Oqumaqa jollamaqan olsam bukunge qadar beraber jaşar edik... Ajttьlar ja mana: „Baq, Ajşe, qoçandan quru qalьrsьn!—dediler. Öjlede cьqtь. Bir coq vaqьtlarqa qadar razь olmaqan edim. Bytyn qьş bojь qavqalaşьp cьqqan edik. Son-sonьna razь olmaqa meçbur oldьm... Ne oldь? Oqudь... Byjydi...

Geçenin jarьsь avqan edi. Şeher juqlaqan. Ajşenen Asancьq vogzalqa doqru jöneldiler.

Ajşe pojezdqa oturqanьnen öz xozajstvasьnь, balalarnь tyşynmege başladь. O bytyn geçe juqlamadь, pençereden baqьp oturdь. Vagon her eki sanijede bir kere „draq, draq...“—qьrьlqan kibi ola edi. Vagonnьn icersinde sьçaq, tьncьq ve dajanьlmajçaq kibi bir aqьr qoqu, nefes aldьrmaj edi. Jolçьlar coq... oturmaqa jer joq. Biri-birleri yzerlerinde oturalar. Ajlanmaq, qьvьrdamaqnьn caresi joq. Ta töpede ufaq cьraq azcьq-azcьq jьltьraj. Pençerelerden tьşta ise qaranlьq geçe.

Ajşenin bytyn qahar ve qaseveti diger bir ve daha bir zor qaharnen denişti, o artьq Reşit haqqьnda tyşynmekni vaz kecti, ileride nasьl jaşajçaqьnь tyşynmege başladь. Tezden qьş keleçek. Jaqarlьq hazьrlamaq, aşarlьq bulmaq, urba ve ajaqqaplar tarьştьrmaq kerek. O bu zamanqa qadar Reşitke aqьzьnь acьp oturqan edi. Şimdi bytyn bularnь özine bulmaq kerek. Ja para? Barsьn aliment olsun. Ne qadar? Otuz ruble—zijade degildir. Ne japmaq mumkun? Eki pud unqa jetişmejçek. Kercek, Ajşe ötmek meselesini hic tyşynmej edi. O bytyn bahar ve jazьn toqtamadan calьştь. Emek kuni coq qazandь. Jalьnьz Asancьqnьn bir özi doqsan jedi emek kuni qazanqan.

— Ana oqlum şimdiden son babasьz jaşamaq kerek—derinden nefes aldь.

— Zarar joq, digerlerinden fena jaşamamьz,—Asancьq çiddij çevap berdi. Ve braz sonra „Jazьqlar olsun, rast ketiramadьq, men ona kosterir edim...“ Asancьq jumurьqьnь tizine uraraq, janьqlana edi.

Asancьq icyn sevgili babasь, coq fena ve alcaq bir adam oldь.

„Menösip jetişejimde, o zaman hesaplaşьrmьz!..“

O, özinin babasьnen rast kelişini ceşit tyrly koz ogine ketire edi. Ve hepsinden zijade şöjle rast kelişini xajallana edi: babasьnь işten ve partijadan cьqarqanlar, Asancьq ise komsomol traktorist olqan. Kunlerden bir kun o, özlerinin evleri janьnda traktornь işke hazьrlaj, bunьn janьnda ise, adamlar, qardaşlarь ve anasь dolanalar. Bir daha baqsan birisi seslene: „Baqsanьz, o kelen Reşit aqa degilmi?“ Ve bu doqru cьqa. Reşitnin urbalarь jьrtьq, kirli, saqalь jetişken, uzaqtan selam bererek, evge doqru kete. Ve onьn ogine Asancьq cьqa, kokreginden qaqa:

— Ьzьnsьz qajda ketesin?!

— Senin şaj demege haqqьn joq—babasь qьcьra.

— Sen özinnin doqmuş oqlьnnь tanьjsьnmь? Sen onь tanьrsьn, o sana özini tanьtьr!

Reşit şaşqanьndan ne japmaqa bilmej, kozlerinden dane, dane jaşlar aqmaqa başlaj. O evge jollamaqnь, apajь ve balalarьnen koryşmesini istej, jalvara.

Asancьq öz qatijetliginden jatmaj! Onьn istegine, jalvarьşьna kinajenen çevap bere:

— Sen biz qariplerni braqqanda eji ola edi de? O zaman biz fena edik. Ja, ne icyn bir daha keldin? Senin bizim evimizde işin joqtьr.

Bundan soŋ Asanсьq vavasьna ne japaçaqьnь hic koz ogine ketirip olmaj edi: koteklemelimi, joqsa afuv etmelimi? Bytyn jol, o vunь tyşyndi.

Өz stantsijalarьna keldiler.

Mektep, tuvqan cөller. Qьrnьŋ o tarafьndan koj korynmege vaşladь. Asanсьqlarnьŋ caqaraqь.

— Anaj, vizim vostanlьq jerimizni qazalar,— dep anasьna kosterdi.

Ajşe, virden tyşynçege daldь.

— Өjle oqlum, viz ekimiz jol vojь kezemiz, digerleri ise viz icyn calьşalar.

Ajşe evine kirip jetişmedi. Azize carьp keldi, feqat Ajşeniŋ çiddijetligini korgen soŋ ne sorajçaqьnь şaşьrdь: „aman varьp sav keldinizmi?"

— Evet varьp keldik.

Ajşe urvalarьnь deniştirdi. Balalarьna aş verdikten sonra cөlge calьşmaqa ketti. Azvarqa sьqqanь kivi, evniŋ ogindeki terekke tajanaraq tyşynçege daldь...

Hava tьnьq, sьçaq edi. Azсьq cyrygen picen qoqusь dujьla. Evniŋ vejaz dьvarьnda civinlerden qajrь tamqa korylmej. Havada, jazdaki kivi, qьqьlсьmlar ojnaj edi.

Ajşeniŋ jyregine rahatlьq vergen vir şej varsa oda vu aranlarnь tamir etmek ve onьŋ icersinde emek kunine tyşken zaxireni qojmaq edi.

Ajşe vostanqa sьqtь, onь vytyn kolxoznikler qaza ediler. Tа, uzaqta araваçьlarnьŋ sьra tizilgen ketkenlerini korgen, Ajşe vir tьnьş olarqa sejir etip oturdь. Uzaqtan keskin vir ses eşitile.

— Hej, He-e-e-ej! Xa-a-n-ь-m! sana calьşmaq mumkun de-e-gil-mii?

— Sajdeniŋ sesi.—Ajşe derhal tanьdь. Jyreginden sevindi. Ja o sevinmejip kim sevineçek? Tuvqan cөli.—Apajlar da meni sөgmege vaşladьlar, hem haqiqaten de egerde ketmejip calьşqan olsaq, Asanсьqnen ekimiz eŋ azdan on eki emek kuni qazanьr edik.—Jolnь qьsqartmaq maqsadьnen, doqrudan-doqru voqdajlar icersinden ketmege qarar verdi. Qьrdan aşaqь endigi zaman vala kivi capqanьnь өzi dujmaj edi. Jetişti. Selam vermezden ogine sual'ler qarşьsьnda qaldь:

— Soŋ, soŋ? Ne oldь?

O, qьsqadan Reşitni rast ketirmegenini sөjledi. Qadьnlar razьsьzlьq cьrajlarьnen tarqaştьlar. Ajşe calьşmaqa vaşladь. Topraq jengil ve suvuqca edi.

Coq kecmedi Azize keldi.

— Soŋ, evinde tapalmadьnьzmь? Soŋ, kimnen jaşaj, vildinmi?

Ajşe ona vytynini olqanь kivi anlatdь. Azize ise oturqan jerinden qьvьrdamajьp Ajşeniŋ sөjlediklerini dinlej edi. Bu arada kolxoznьŋ reisi keldi.

— Soŋ Ajşe, ne japtьŋ, vir şejge malik oldьnmь?

— Joq, reis arqadaş, evinde joq edi...

— Qajda eken?

— Rahatlanmaqa ketkenler; kurortqa...

— Baq, vaq sen ona. Rahatlanmaqa ketken? Apajь zenginmi joqsa?

— Elvet, pek zengin dejler.

— Hajdь sen Ajşe janma. Sav olsun kolxoz ve onьŋ reisi. Biz sizni ьnçьtmamьz. Barsьn o jaşasьn, viz daha eji jaşarmьz. Cynki, kolxozьmьz zengin. Bytyn devlet planlarьnь artqacьnen eda etkenden soŋ, her emek kuni vaşьna otuz eki kilogram zaxire tyşe. Vundan da qajrь para taqsim olunaçaq. Biz artьq kolxozьmьznь vol'şevik kolxozь, kolxozniklerimizni ise hallь-taqatlь japtьq. Bizim icyn jalьnьz oqumaq ve medenij jaşav qaldь.— Bu sөzler vizler icyn vaxt degilmi, Ajşe?

— Baxt, coq zengin vaxt,—Ajşeniŋ jyzi kuldi, cynki vu Reşitke qavuşmaqtan da zengin vaxt edi.

Aqmesçid oktavir 12—1934 s.

Sadadin

(Bitti).

Redaktorь: redaktorlьq hejeti.

Redaktorlьq hejeti azalarь:
Bekirova R., Azamatova X. Baqqal A.

г. Симферополь. ФЗУ „КПТ" Уполкрымлито „А" № 84. Заказ № 79 Тираж 1300

VKP(в) Qrьm Oblast Komiteti Organь. Neşr etken: Qrьm devlet neşrijatь.

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA“

IŞCI KOJLY QADЬNLARЬ AJLЬQ ŻURNALЬNA

1935 SENESI

ICYN ABUNA QABULЬNA BAŞLANDЬ

ABUNA FIJATЬ:

Jьllьqь. . . .	4 r. 80 k.
6 ajlьqь . . .	2 r. 40 k.
3 ajlьqь . . .	1 r. 20 k.
Nusxasь . . .	— r. 40 k.

DIQQAT!

Żurnalqa abuna her pocta şu'besinde, sojuz-pecat rajon şu'besinde, pocta agentliklerinde, kiosklarda, şeher ve kojde pocta taşьjьçьlarda, içtьmaьj vekillerde jazьlmaq mumkun.

1935 senesi icyn toqtavsьz żurnal ala bilmek icyn abuna jazьluvnь birinçi kvartalda jolьna qojuŋьz! Vaqtьnda jazьl, toqtavsьz aluvnь temin etiŋiz!

Żurnalьmьzь almaqan, oqumaqan hic bir işci, kolxoznik ve emekdar qadьn, qьz qalmamalьdьr!

Fijatь—40 kap.

Ц 1669

„QADЬNLЬQ
Sotsializm jolьnda"

ŻURNALЬ — OK VKP(B) ORGANЬ — NEŞIR ETKEN: QRЬM DEVLET NEŞRIJATЬ

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA!" Qrьmda maxsus emekdar qadьnlьq edebijatь olaraq mejdanqa kelgen ilk bol'şevik żurnalьdьr.
Her işci-kolxozçь qadьn, her bir aktif qadьn onьn oqujьçьsь ve jazьçьsь olmalьdьr.

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA!" Işci-kolxozçь qadьnlarnьn sijasij, umumij, texnikij bilgilerini artdьraçaq, olarqa öz fikir ve anlarьnь artdьrmaqa jardьm eteçek jaqьn bir arqadaşdьr.

„QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA"

ŻURNALЬ AJDA BIR KERRE CЬQADЬR

ŻURNALQA ABUNE JAZЬLUV QAJET QOLAJ

Her pocta şu'besinde, her gazeta ve mektyp pocta darqatьçьlarь tarafьndan żurnalqa abune qabul olunur.

HER SELSOVET, KOLXOZ IDARESI, KOOPERATIFLER ŻURNALNЬN DARQATЬLMASЬNA AMELIJ JARDЬM KOSTERMEKNI BORÇ EDILMELILER.

ABUNE JAZЬLUV FIJATЬ:
Jьlьqь—4 r. 80 k., 6 ajlьqь—2 r. 40 k., 3 ajlьqь—1 r. 20 kap., nusxasь—40 kap.

Ц. 1935 г.
Акт № 24
Вкладн. л.

Adres: Aqmesçit, Qrьm devlet neşrijatь „QADЬNLЬQ SOTSIALIZM JOLЬNDA" żurnalь idaresi.